

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/12940
GK: 118

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 - 1815
Konu : Yazılı Soru Önergesi

22 Temmuz 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09/03/2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-20677 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Prof. Dr. Alim IŞIK'a ait 7/12940 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06520 Ankara
Tel : 0312 212 20 72 – Faks : 0312 215 18 00
www.csgeb.gov.tr

İrtibat : G. KODAL Araştırmacı
Tel : 296 64 36
e-mail : gkodal@csgeb.gov.tr

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ PROF. DR. ALİM IŞIK'IN 7/12940 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Bilindiği üzere, hizmet erbabına ödenen ücretler, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesine göre, 103 üncü maddesindeki vergi tarifesine uygulanmak suretiyle kesinti yoluyla kaynağında vergilendirilmektedir. Söz konusu vergi tarifesine artan oranlı olup, gelir seviyesi yükseldikçe artan gelir dilimine uygulanan oran da yükselmektedir. Ayrıca ücretlerin vergilendirilmesine yönelik olarak elde eden bakımından bir ayırım yapılmamıştır. Dolayısıyla işçi ve diğer ücretlilerin elde ettiği ücret gelirleri aynı vergi tarifesine göre vergilendirildiğinden ücretliler arasında işçilerin ücret gelirlerinin diğer ücretlilere nazaran daha yüksek oranda vergilendirilmesi söz konusu değildir. Ancak bazı ücret ödemeleri, ilgili kanunlarda yer alan hükümler gereği gelir vergisinden istisna edilmiş bulunmakta olup, bunun neticesinde ücretlerin vergilenmesinde farklılıklar ortaya çıkabilmektedir.

Gelir Vergisi Kanununda her bir gelir unsuru itibariyle uygulanacak indirim ve istisnalar ayrı ayrı sayılmış olup ücretlerle ilgili olarak yapılan çeşitli ödemelerin (hastalık, evlenme ve doğum yardımları gibi) ücretliler arasında ayırım yapılmaksızın vergiden istisna edilmesinin yanında, Kanunun 31 inci maddesine istinaden, çalışma gücünü belli bir oranda kaybetmiş bulunan hizmet erbabının ücretine sakatlık derecesine göre vergi indirimi uygulanmaktadır.

Diğer taraftan 2008 yılı başından itibaren asgari geçim indirimi sistemi uygulamaya konulmuş ve bu çerçevede çalışanların medeni ve ailevi durumlarına göre asgari ücretin yarısından başlamak üzere, ücretlerinin önemli bir kısmı bazı durumlarda ise tamamı vergi dışında bırakılmıştır.

Gerçek kişilerin vergiye tabi gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınan gelir vergisi tarifesinde 2006 yılında yapılan değişikliklerle de tarifenin üst dilimine uygulanan vergi oranı yüzde 45'ten yüzde 35'e ilk dilime uygulanan vergi oranı da yüzde 20'den yüzde 15'e indirilmiştir. Yapılan değişiklik sonucu ilk dilime uygulanan vergi oranı yüzde 15'e indirilmiş olduğundan bu dilimde yer alan ücretlilerin gelirlerinde bir kayıp söz konusu olmamıştır.

Diğer taraftan ekonomik ve sosyal politikalarla uyumlu, yatırımları ve istihdamı artıran, vergi yükünü düşürerek mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu teşvik eden, vergi güvenliğini güçlendirmek suretiyle kayıtlı ekonomiye geçişi hızlandıran, verginin tabana yayılması suretiyle vergi oranlarının düşürülmesine imkan sağlayan, vergilendirmede verimliliği esas alan adil bir gelir vergisi sistemi oluşturmak amacıyla Gelir Vergisi Kanununun yeniden yazımı çalışmalarına devam edilmekte olup, ücret gelirlerinin vergilendirilmesi de bu kapsamda değerlendirilmektedir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

- 55 inci maddesinin ikinci fıkrasında, bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranı kadar arttırılarak ödeneceği,

Geçici 1 inci maddesinin dördüncü fıkrasında da, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılanlara ve bunların hak sahiplerine bağlanmış olan aylık ve gelirlerin, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre artırılacağı, öngörülmüştür.

Diğer taraftan, 05/02/2010 tarihli ve 27484 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/01/2010 tarihli ve 5951 sayılı "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" un 11 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 26 ncı maddenin birinci fıkrasında, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine, 2010 yılı

başından önce bağlanmış gelir ve aylık tutarlarının, dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla;

2010 yılı Ocak ödeme döneminden geçerli olmak üzere 60 TL tutarında artırılacağı, ancak bu artış tutarının 55 inci madde gereğince yapılması gereken artış tutarından az olması halinde 55 inci maddeye göre artırılarak ödeneceği,

2010 yılı Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere, 55 inci maddeye göre 2010 yılı Temmuz ayı ödeme dönemine ait artış oranında artırılarak ödeneceği, hüküm altına alınmıştır.

Bilindiği gibi, 4857 sayılı İş Kanunu 10/06/2003 tarih ve 25134 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir

4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için ücretlerin asgari hadleri, Bakanlığımızca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile Asgari Ücret Yönetmeliğinde belirlenen ilke ve esaslara göre belirlenmektedir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunun 29/12/2009 tarihli, 2009/1 sayılı Kararı ile;

16 yaşını doldurmuş işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretlerinin 01/01/2010-30/06/2010 tarihleri arasında günlük 24,30 TL, 01/07/2010-31/12/2010 tarihleri arasında ise 25,35 TL,

16 yaşını doldurmamış işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretlerinin 01/01/2010-30/06/2010 tarihleri arasında günlük 20,70 TL, 01/07/2010-31/12/2010 tarihleri arasında ise 21,60 TL.

olarak tespit edilmiştir.

Söz konusu karar 31/12/2009 tarihli ve 27449 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01/01/2010 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Asgari ücret, brüt olarak tespit edilmekte ve kanuni kesintiler yapıldıktan sonra kalan miktar işçiye ödenmektedir.

Asgari ücret, kamu düzeni ile ilgili olup, işçilere Asgari Ücret Tespit Komisyonunca belirlenen miktarın altında bir ücretin ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Asgari ücretin üzerindeki ücret ve sosyal haklar ise, işçi ve işveren arasında akdedilen hizmet akitleri ve taraflar arasında bağitlanan toplu iş sözleşmeleri ile serbestçe belirlenebilmekte olup Bakanlığımız bu konuda taraf bulunmamaktadır.

